

Obsah

Úvodem.....	7
Vznik značky Zetor.....	9
Konstrukce a technická data traktorů Zetor	25
Konstrukční charakteristika traktoru Zetor 15	25
Základní technická data traktoru Zetor 15	29
Traktory Zetor 25, Zetor 25 K, Zetor 25 A a Zetor 25 A s polopásem.....	32
Technická data traktorů Zetor 25, Zetor 25 A a Zetor 25 K.....	41
Traktory Zetor Super a Zetor 50 Super	44
Traktor Zetor Super pásový	53
Traktory Zetor Super a Zetor 50 Super s polopásem	57
Technická data traktorů Zetor Super a Zetor 50 Super.....	61
Obsluha a údržba traktorů.....	65
Startování	65
Obsluha traktorů.....	70
Údržba a mazací plán.....	73
Motory traktorů Zetor 15 – Zetor 50 Super	79
Základní konstrukční rozdíly motorů.....	79
Charakteristiky motorů	85
Motorová skříň, víka a ložiska	88
Vložený válec.....	94
Klíkový mechanismus.....	96
Klíkový hřídel	96
Setrvačnick.....	99
Ojnice	100
Písty, pístní kroužky, pístní čep	101
Rozvodové ústrojí	104
Nastavení rozvodových kol	109

Hlava motoru	110
Dotahování hlav válců	113
Kontrola a seřízení ventilové vůle	114
Časování ventilů	114
Chladicí systémy	117
Vodní čerpadla	117
Mazací systémy	121
Mazací systém traktoru Zetor 15	121
Mazací systém traktoru Zetor 25	123
Mazací systém traktorů Zetor Super a Zetor 50 Super	127
Palivový systém	129
Palivové čističe	130
Vstřikovací čerpadlo a regulátor otáček	131
Nastavení předvstříku	137
Vstřikovače a jejich kontrola	139
Spojka	142
Spojka traktoru Zetor 15	143
Spojka traktoru Zetor 25	144
Traktory Zetor Super	147
Spojka traktoru Zetor 50 Super	148
Čistič vzduchu	151
Převodové ústrojí	155
Převodové ústrojí traktoru Zetor 15	156
Převodové ústrojí traktoru Zetor 25	158
Převodové ústrojí traktoru Zetor Super	164
Převodové ústrojí traktoru Zetor 50 Super	167
Zadní náprava	171
Přední náprava	177
Řízení	187
Brzdy	197
Hydraulické zvedací zařízení	203
Elektrické zařízení	213

Literatura.....	221
Závěrem.....	223
Fotogalerie traktorů Zetor.....	231

Úvodem

Kniha, kterou si právě prohlížíte, je věnována sériově vyráběným traktorům Zetor s typovým označením Zetor 15, Zetor 25, Zetor Super a Zetor 50 Super včetně jejich typových modifikací. Svým zpracováním kniha navazuje na již dříve vydané publikace týkající se traktorů Zetor UŘ I s modelovými typy Zetor 2011 – Zetor 6945 a traktorů Zetor UŘ I s modelovými typy Zetor 5011 – Zetor 7341 Super Turbo. Popisované traktory Zetor 15 – Zetor 50 Super jsou historicky nejstarší poválečné traktory, jejichž výroba pod značkou Zetor byla postupně od roku 1946 zaváděna ve Zbrojovce Brno. Nejvýkonnější traktor z této řady, kterým je Zetor 50 Super, se vyráběl v základním zábrdovickém závodě (v té době přechodně přejmenovaném na Závody Jana Švermy, n. p., Brno) od roku 1960 až do roku 1968. Výroba a dodávka některých komponentů traktoru Zetor 50 Super byly však pro tehdejší traktorovou montovnu v Barmě zajišťovány až do roku 1975.

Nejmenší traktor Zetor 15 s jednoválcovým motorem byl vyráběn ve Zbrojovce Brno necelé dva roky a jeho výroba byla ukončena v roce 1949. Kvůli poměrně malému počtu vyrobených traktorů Zetor 15 se však stal později tento typ oblíbeným sběratelským exponátem. Prvním traktorem z uváděné řady Zetor 15 – Zetor 50 Super, který zahájil v roce 1946 ve Zbrojovce Brno historickou cestu značky Zetor, byl dnes již legendární traktor Zetor 25. V roce 1952 byla jeho výroba přemístěna do podniku Závody přesného strojírenství Brno-Líšeň, s pozdějším názvem ZKL Brno, kde pokračovala až do roku 1961. Výroba traktorů Zetor v líšeňském podniku však neskončila. Důstojným nástupcem „petadvacítky“ se zde staly traktory Zetor první unifikované řady a v modernizovaných provedeních jejich výroba pokračuje i v současné době.

Celkový počet vyrobených traktorů Zetor 15 – Zetor 50 Super v uváděných obdobích přesáhl 334 000 kusů. Z tohoto počtu samotné traktory Zetor 25 jejichž výroba začala na počátku roku 1946 ve Zbrojovce Brno a skončila v ZKL Brno-Líšeň v roce 1961, dosáhly rekordního počtu – bylo jich vyrobeno více než 158 000 kusů. Tento rekord v počtu vyrobených traktorů Zetor jednoho typu nebyl doposud překonán. Příručka, kterou jsem se rozhodl zpracovat, zahrnuje maximální množství dostupných informací, technických údajů a schémat prospěšných a potřebných nejen k obsluze a základní údržbě těchto traktorů, ale i k jejich opravám, seřizování a renovacím.

Domnívám se, že vybrané věcné informace, tabulky, technická schémata a popisy vztahující se k jednotlivým typům traktorů Zetor 15 – Zetor 50 Super nebo k jejich

modelovému ročníku, mohou být vhodnou pomůckou pro uvádění těchto nejstarších traktorů Zetor do původní podoby a pro jejich udržování v optimálním provozuschopném stavu. Věřím, že knihu uvítají všichni, kdo si traktory Zetor vyrobené na počátku jejich úspěšné éry oblíbili a zajímají se o jejich původní konstrukční a funkční provedení, obsluhu, vybavení a provozní údržbu.

Kniha je napsána po dohodě a ve spolupráci s pracovníky Zetor, a.s., kteří mi umožnili přístup k některým archivním informacím a dovolili mi použít některé údaje a ilustrace z původní průvodní dokumentace.

Autor